

Георги Карасимеонов (Ред.)

БАРОМЕТЪР

Политическите партии в България

Година 15, брой 3, Юли-септември 2015

- Бежанската криза в Европа се отразява значително на политическата ситуация в страната. На този етап към България не се наблюдава засилен бежански поток, но очакванията изразени и от премиера Борисов са, че в следващите месеци картината може да се промени коренно и към страната да се насочат десетки хиляди имигранти. Това може да засили страховете в обществото и да изостри политическия дебат по темата.
- ГЕРБ до момента стои стабилно в управлението. Въпреки противоречията със своите коалиционни партньори, партията и преди всичко премиера Борисов успяват да намерят консенсус по спорни въпроси, като конституционната реформа например. По всичко личи, че партията ще бъде победител на местните избори и по този начин ще се затвърди като водеща политическа сила в страната.
- В Реформаторският блок продължават вътрешните сблъсъци, което се оказва системна слабост на коалицията. Засега обаче ги сплотява участието в управлението. Въпреки противоречията реформаторите постигнаха обща регистрация на местните избори и поне засега споровете изглеждат изгладени с цел добро представяне на изборите.
- БСП все още не може да преодолее тежката изборна загуба на парламентарните избори миналата година. Партията е слаба опозиция и трудно намира темите, по които може да атакува аргументирано управлението. Твърде често БСП остава в изолация по важни теми като съдебната и конституционната реформа, по които аргументите на партията останаха неразбрани и неясни.

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

Фондация Фридрих Еберт
Бюро България
Анализи

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Политическата ситуация.....	2
2. Състояние и развитие на основните политически партии.....	5
2.1. Тенденции в парламентарно представените партии, подкрепящи правителството.....	5
2.1.1. ГЕРБ.....	5
2.1.2. Реформаторски блок.....	6
2.1.3. Патриотичен фронт.....	7
2.1.4. АБВ.....	8
2.2. Тенденции в парламентарната опозиция	9
2.2.1. БСП-лява България.....	9
2.2.2. ДПС.....	10
2.2.3. БДЦ.....	11
2.2.4. Атака.....	11
3. Основни изводи и прогнози.....	12

1. Политическата ситуация

Съдебната реформа и свързаните с нея промени в конституцията бяха сред основните теми, които оказаха съществено влияние върху политическата ситуация в страната. В края на юли дебатът по тези въпроси бе на път да доведе до политическа криза в управляващото мнозинство след като съпредседателят на Реформаторския блок Радан Кънев заплаши, че неговата партия ще напусне правителството. Два дни преди планираното гласуване на проекта за промени на конституцията, внесен от министъра на правосъдието Христо Иванов, необходимата подкрепа от минимум 160 гласа не бе налице.

ДПС категорично се противопоставяше на голяма част от промените, а БСП и Атака предварително бяха заявили, че няма да подкрепят предложението. Подкрепящата правителство партия, АБВ, също изрази своите резерви към готвените промени. Спорните текстове в проекта на министър Христо Иванов бяха свързани с разпределението на пропорциите между парламентарната и професионалната квота в двете колегии на Висшия съдебен съвет /ВСС/. Министър Христо Иванов разглежда разделянето на ВСС на две колегии – съдийска и прокурорска, като ключово за съдебната реформа. Според неговия проект съдийската колегия ще се състои от 13 членове и ще включва председателите на ВКС и ВАС, шестима членове избрани от Общото събрание на съдиите и петима от Народното събрание. Прокурорската колегия от своя страна ще има 12 членове и ще включва главния прокурор, четирима членове избрани от Общото

събрание на прокурорите, един - от следователите и шестима членове, избрани от парламента.

Разпределението в прокурорската колегия се оказа ябълката на раздора. От опозицията и от АБВ заявиха, че това разпределение дава предимство на политическата квота и по този начин ще бъде накърнена независимостта на прокуратурата. От ДПС настояха, че тази пропорция нарушава принципа на разделение на властите и че подобни промени могат да се правят само от Велико народно събрание. От АБВ изразиха сходно становище.

Друга спорна промяна в проекта на Христо Иванов предвижда гласуването във ВСС да бъде явно. По този начин, според защитниците на идеята, гласуването ще бъде прозрачно и ще бъде ясна отговорността при вземането на решения на всеки един член на съвета. Противниците на този текст от своя страна смятат, че явното гласуване ще засили натиска над членовете в двете колегии на съвета.

Възможността проекта на Христо Иванов да бъде отхвърлен в пленарна зала означаваше в следващите 6 месеца да не бъде внесен друг, съгласно конституцията на страната, а това щеше да означава забавяне, дори провал на съдебната реформа. Подобна вероятност доведе до спешен кръг от консултации между премиера Бойко Борисов и парламентарните групи в Народното събрание. Борисов разкритикува министъра на правосъдието и Реформаторския блок, че са отправяли остри ненужни нападки към опозицията, а сега искат тяхната подкрепа. По думите на Борисов, за да мине реформата са необходими гласовете на опозицията, затова е нужен диалог и търсене на компромис.

В хода на разговорите от ДПС заявиха, че ще подкрепят промените в Конституцията, но само, ако проектът на Христо Иванов бъде изтеглен и внесен нов, в който да бъдат премахнати спорните текстове. След два дни на напрегнати консултации между ДПС и РБ се стигна до компромис и бе внесен нов проект за промени в Конституцията с подписите на 180 депутатите от ГЕРБ, Реформаторския блок, Патриотичния фронт, БДЦ, ДПС, независими народни представители и част от АБВ, като последните заявиха, че дават символична подкрепа, но запазват своите резерви.

Спорният текст с квотното разпределение остана, но по предложение на ДПС бе отправено питане до Конституционния съд с искане да се произнесе, дали разделянето на ВСС и разпределението на квотите в колегиите представлява промяна на формата на държавно управление. От новия проект отпадна явното гласуване във ВСС. Останаха промените по отношение на функциониране на двете колегии, които ще заседават самостоятелно по кадрови и организационни функции в рамките на тяхната компетентност. По въпроси, които са общи и се отнасят за цялата съдебна власт, решенията ще се вземат от Висшия съдебен съвет в общ пленарен състав на двете колегии. Заседанията на пленарния състав ще се ръководят от министъра на правосъдието без право на глас. При отсъствие на министъра на правосъдието, заседанията на пленарния състав ще се ръководят от председателя на Върховния касационен съд. Предвижда се съдийската колегия да се председателства от председателя на Върховния касационен съд, а про-

курорската колегия - от главния прокурор.

В новия проект се отнема правомощието на министъра на правосъдието да управлява имуществото на съдебната власт, като се предвижда Висшия съдебен съвет в пленарен състав да управлява недвижимите имоти на съдебната власт.

Разширяват се също така и правомощията на Инспектората към ВСС да прави проверки за конфликт на интереси на съдии, прокурори и следователи, да проверява пълнотата и верността на имуществените декларации, да прави проверки за установяване на прояви, уронващи престижа на съдебната власт, както и такива, свързани с нарушаване независимостта на съдиите, прокурорите и следователите.

Промените включват още възможността Висшият адвокатски съвет да може да сезира Конституционния съд, когато със закон се нарушават права и свободи на гражданите.

В средата на септември Конституционния съд /КС/ очаквано отказа да се произнесе по искането на народните представители - дали разделянето на ВСС и разпределението на квотите в двете колегии представлява промяна на формата на държавно управление. Основен мотив за това бе, че искането е недопустимо, тъй-като КС се произнася само за гласувани и влезли в сила законодателни актове, но не и за проекти.

Въпреки това в края на септември промените в Конституцията бяха приети на първо четене от парламента с 184 гласа „за“. Те бяха подкрепени от ГЕРБ, РБ, ДПС, ПФ, БДЦ, 4 независими депутати, един от АБВ. Законопроектът неочаквано бе подкрепен и от 9

депутати от Атака, които се оказаха ключови за събирането на 180те гласа квалифицирано мнозинство. По този начин останалите две гласувания ще минат в по-кратки срокове. Ако гласуването бе подкрепено с мнозинство от 160 депутати, следващото гласуване щеше да бъде не по-рано от два и не по-късно от 5 месеца. От Атака, заявиха, че запазват своите резерви, но съмненията за задкулисна сделка с управляващите основателно се проявиха в публичното пространство. ДПС също запази своите резерви. Лютви Местан заяви, че ако не бъде променено съотношението в прокурорската колегия, партията няма да подкрепи проекта на второ и трето четене. По този начин са възможни изненади при следващите гласувания, въпреки постигнатия до момента компромис.

Противоречията и напрежението в рамките на управляващото мнозинство се проявиха и по време на гласуването на т.нар. антикорупционен закон, внесен от вицепремиера Меглена Кунева, който не можа да мине преди лятната ваканция на парламента. На старта на новия парламентарен сезон законопроектът бе отхвърлен с гласовете на АБВ и Патриотичен фронт и опозицията. Меглена Кунева изрази своето разочарование и дори намекна, че Реформаторския блок може да преосмисли своето участие в коалицията. Кунева и РБ получиха уверения от премиера Борисов, че след три месеца ще бъде внесен нов законопроект от правителството, с надеждата, че този път ще бъде приет.

Бежанската криза бе друга основна тема, която рамкира политическата ситуация в страната. На този етап към страната няма засилен бежански по-

ток, такъв какъвто се наблюдаваше на границите на Македония, Сърбия и Унгария, но като за гранична на Турция и Гърция държава, България остава една от най-застрашените от наплив на имигранти страни. Това несъмнено засилва страховете в обществото, показателно, за което са публичният и медиен дебат и тревогите, които се усещат в социалните мрежи.

Премиерът Борисов призова за съпричастност и солидарност към бежанците. Той помоли българите да проявят разбиране, защото ситуацията е тежка и правителство прави всичко необходимо да защити границите на страната и същевременно да изпълнява своите хуманитарни ангажименти. Борисов лансира идеята да бъде организирана международна конференция с участието на ЕС, САЩ и Русия, на която да бъде взето политическо решение и кризата в Сирия да бъде разрешена. Премиерът неколkokратно заяви, че ключът към решението се намира в две държави – САЩ и Русия.

На срещата на президентите от групата „Арайолош“, проведена в Берлин в края на септември, президентът Росен Плевнелиев също призова за толерантност и съпричастност към бежанците. Той заяви, че политиката на затворените граници не е решение, а е необходим системен подход от държавите членки на ЕС.

На Съвета на министрите по правосъдие и вътрешните работи в Брюксел България подкрепи предложението на Европейската комисия за котно разпределение на 120 000 бежанци. Министърът на вътрешните работи Румяна Бъчварова заяви, че България е съгласна да приеме еднократно 850 бежанци, но това е само временно ре-

шение и трябва да се търсят принципи подходи и решения за прекратяване на кризисната ситуация.

Бъчварова определи като справедлив и балансиран предложени механизъм за релокация на бежанците и обяви, че няма възражения срещу квотата за България. Според нея трябва успоредно да се провеждат и други разговори - например за сигурността на външните граници на ЕС.

По време на извънредния Европейски съвет в Брюксел в края на септември премиерът Бойко Борисов лансира идея, споделена му от турския премиер Давутоглу, за създаване на зона за сигурност в Сирия, където бежанците да бъдат близо до родните си места и там да им се осигурява хуманитарна помощ. Тази идея бе отхвърлена на Европейския съвет. Доналд Туск отбеляза, че ЕС ще се занимава с по-спешни проблеми от този за създаването на зона за сигурност на територията на Сирия. Според председателят на Европейския съвет, подобна идея би означавало да се създаде територия с размер 80 на 40 км съвместно с ЕС и ООН, която ще се нуждае от военен контрол, забранена за летене зона и присъствие на сухопътни сили. По думите му идеята на Анкара е противоречива и би засегнала чужд държавен суверенитет.

През изминалото тримесечие отношенията между България и Русия отново доведоха до напрежение. Повод за това стана отказът на българското правителство да пропусне през територията си руски военно-транспортен самолет, поради съмнението, че превозва оръжие и боеприпаси за режима на Асад. От БСП, АБВ и Атака излязоха със сходни позиции като

окачествиха това решение, като взето под външен натиск и дадоха за пример Гърция, която е отказала да изпълни искане на Съединените щати за недопускане на руски самолети да прелитат през територията на страната. Външният министър Даниел Митов предложи на руската страна самолетите да спират за проверка на българска територия и след нея ще може да прелитат към Сирия.

На 25 септември стартира предизборната кампания за местните избори и тя ще определя развитието на политическата ситуация в страната през следващия месец.

2. Състояние и развитие на основните политически партии

2.1. Тенденции в парламентарно представените партии, подкрепящи правителството

2.1.1 ГЕРБ

През изминалото тримесечие ГЕРБ концентрира своите усилия в две направления – осигуряване на парламентарна подкрепа за законопроектите на правителството и подготовка за местните избори. Особена парламентарна активност прояви председателят на парламентарната група на партията Цветан Цветанов, който организираше консултации с другите парламентарни групи по повод редица законопроекти и реформи.

В края на юли ГЕРБ изключи от парламентарната си група народния представител Здравко Димитров. Причината за това е решението на Димитров да се кандидатира за кмет на Пловдив, въпреки че партията официално подкрепи Иван Тотев за следващ

кметски мандат. В парламентарната група на ГЕРБ определиха действията на Здравко Димитров като противоречащи на ценностите и морала в партията. Димитров бе призован да напусне Народното събрание, тъй като е избран с листата на ГЕРБ, а не да остава като независим народен представител. Кандидатурата на Димитров за кандидат кмет на Пловдив бе издигната от инициативен комитет и бе подкрепена впоследствие и от Реформаторския блок. Месец преди да обяви намерението си за участие на местните избори Здравко Димитров подаде оставка като координатор на ГЕРБ в Пловдив-област в знак на несъгласие с кадрването в областните структури на партията. Здравко Димитров е бил кмет на пловдивския район „Западен“, а след това и областен управител на Пловдив.

ГЕРБ представи кандидат-кметовете си за местните избори в столичната зала „Арена Армеец“. Лидерът на ГЕРБ Бойко Борисов заяви, че партията е сплотена и по-силна, след като отново се е върнала в управлението. Борисов посочи успехите на неговото управление – инфраструктурните проекти, магистралите, метрото в столицата, като откри постиженията на кметовете от ГЕРБ в редица градове на страната.

Заместник-председателят на партията Цветан Цветанов заяви, че на местните избори партията ще постигне десетата си поредна победа. По думите му това се дължи на оценката на избирателите за реално свършената работа от всички структури на партията.

На кметските избори ГЕРБ залага на редица свои успешни кметове, които ще се борят за нов мандат. Безспорен фаворит е кмета на София Йорданка

Фандъкова, като основния въпрос тук е дали ще спечели още на първи тур. В Бургас Димитър Николов бе победител на изборите през 2011 г. с рекордните 70%, като и сега очакванията са да спечели още на първия тур. Във Варна за нов мандат ще се бори кмета Иван Портних. В Добрич също има изразен фаворит – Детелина Николова, на която гражданите в областния град са давали своето доверие вече четири пъти.

ГЕРБ залага на нов мандат и на кметовете на Благоевград – Атанас Камбитов, на Стара Загора – Живко Тодоров, на Пловдив – Иван Тотев, на Смолян – Николай Мелемов.

Единственият областен град в страната, в който няма да издигнат свой кандидат и самостоятелна листа е Кюстендил, като тук ГЕРБ дават своята подкрепа за кмета на града Петър Паунов.

Председателят на предизборния щаб на ГЕРБ Цветан Цветанов заяви на старта на предизборната кампания, че партията ще води толерантна и гражданска кампания. По думите му ГЕРБ ще заложи на кампания лице в лице, за да може да представи по най-добър начин това, което е направено, да даде отчет на избирателите, но и да покаже какви са новите предизвикателства пред местната власт.

Мото на кампанията на ГЕРБ за местните избори ще бъде лозунга – „Видими резултати“.

2.1.2 Реформаторски блок

И през това тримесечие напрежението в Реформаторския блок остана високо. Отношенията между лидерите на СДС Божидар Лукарски и на Движение България на Гражданите /ДБГ/ Мегле-

на Кунева – от една страна и лидера на ДСБ Радан Кънев – от друга, продължават да бъдат изострени. Противоречия настъпиха при единната регистрация на коалицията в ЦИК. Първоначално ДСБ, Народна партия „Свобода и достойнство“ на Корман Исмаилов и БЗНС на министъра на отбраната Николай Ненчев подписаха общо споразумение за участие в изборите. Меглена Кунева и Божидар Лукарски се почувстваха пренебрегнати и реагираха остро. Кунева заяви, че не разбира защо трите формации не са поканили СДС и ДБГ при положение, че тя самата многократно е заявявала, че подкрепя единната регистрация. Лукарски от своя страна изказа съжаление за сепаративните действия на своите колеги, като изказа мнение, че случилото се е по-скоро недоразумение. Няколко дни по-късно се стигна до среща на лидерите на петте формации от Реформаторския блок, на която бяха изгладени противоречията и се стигна до единна регистрация в ЦИК. На срещата обаче знаково отсъства Радан Кънев, което е още едно ярко доказателство за напрегнатите отношения в РБ.

Тези противоречия проличаха и при определянето на кандидатите за общински съветници и кметове в редица градове на страната, но до остри конфликти, поне публично, не се стигна. ДБГ и СДС се съгласиха да подкрепят кандидатурата на Вили Лилков за кандидат-кмет на столицата. Напрежение предизвика желанието на ДСБ водач на листата за общински съветници в столицата да бъде бившият министър на икономиката и енергетиката в първия кабинет на Борисов – Трайчо Трайков. От партията на Кунева настояваха водач да бъде Прошко

Прошков. В крайна сметка листата бе оглавена от Трайков, но това на пръв поглед дребно противоречие показва отново конкурентните отношения между ДСБ и ДБГ.

Във Варна Реформаторския блок издигна кандидатурата за кмет на града на Чавдар Трифонов, бизнесмен и бивш общински съветник в града. Местната структура на СДС в града подкрепи кандидата на ГЕРБ – Иван Портних. В Монтана РБ подкрепи досегашния кмет в града Златко Живков, който има шансове за нов мандат. В Пловдив, както вече бе споменато РБ заложи на кандидатурата на напусналия ГЕРБ Здравко Димитров. В Бургас ще подкрепят досегашния кмет от ГЕРБ – Димитър Николов. В друг областен град – Кюстендил, реформаторите ще застанат зад сегашния кмет Петър Паунов, подкрепян и от ГЕРБ. В Хасково РБ ще подкрепи кмета на града за пети мандат – Георги Иванов, въпреки скандалите около неговото имотно състояние и проверките на прокуратурата.

2.1.3 Патриотичен фронт

Съпредседателят на Патриотичен фронт /ПФ/ и лидер на Национален фронт за спасение на България /НФСБ/ Валери Симеонов очерта основните приоритети пред формацията през новия парламентарен сезон. Най – важната задача пред ПФ е отстраняването на ДПС от всички властови позиции, тъй като според Валери Симеонов разделението и противопоставянето в българското общество на етнически и верски принцип е най – голямата опасност за държавата. Лидерът на НФСБ определи бежанската върна като непосредствена опасност

за националната сигурност на страната. Затова, по думите му, е необходимо ускорено изграждане на стената по границата с Турция като ефективна мярка срещу емигрантите. Валери Симонов заяви, че ПФ ще подкрепи увеличаване на наказанията при трафик на хора. Той за пореден път потвърди подкрепата на ПФ за реформите в съдебната система, в здравеопазването и образованието.

От ВМРО издигнаха кандидатурата на евродепутата Ангел Джамбазки за кмет на София. Съпредседателят на Патриотичен фронт и лидер на НФСБ – Валери Симеонов изрази недоволство от тази кандидатура. Национален фронт за спасение на България издигна от своя страна за кандидат-кмет на столицата журналистката от телевизия СКАТ – Силвия Трендафилова. Това за пореден път потвърди напрежението между двата основни коалиционни партньори.

В друг голям град – Бургас, ВМРО и НФСБ също ще участват разделени. От ВМРО заявиха, че ще подкрепят досегашния кмет от ГЕРБ – Димитър Николов. Така разцеплението в Патриотичния фронт става все по-видимо, защото ВМРО на практика ще излезе срещу парламентарния си партньор НФСБ, който издигна кандидатурата на Бойко Миразчийски. ВМРО ще участва самостоятелно и със своя листа за общински съветници. На последните местни избори партията на Красимир Каракачанов не успя да вкара нито един общински съветник в областния град.

В голямата си част кандидат-кметове на НФСБ са ръководители на местните партийните структури като например кандидат-кмет за Плевен е

Николай Маринов, в Разград – Димитър Димитров, в Силистра – Йордан Ковачев, в Сливен – Доброслав Иванов, в Смолян – Анастас Коджабашев, в Стара Загора – Гергана Микова, в Хасково – Кръстю Кръстев, в Шумен – Наталия Стефанова.

Валери Симеонов определи кандидатите на НФСБ като достойни патриоти и доказани професионалисти.

2.1.4. АБВ

При откриването на новия парламентарен сезон председателят на парламентарната група на АБВ Борислав Борисов разкритикува начинът, по който се вземат решения в управляващото мнозинство. Според Борисов, за успешното провеждане на реформите в рамките на настоящата парламентарна сесия е необходимо сериозно и внимателно обсъждане – в противен случай, АБВ няма да даде своята подкрепа. Борисов призова за диалог, конструктивност и уважение между всички политически формации. По думите му това от своя страна би спомогнало предвидените реформи в сферата на здравеопазването, съдебната власт, националната сигурност да бъдат успешно осъществени.

Предстоящите местни избори са особено важни за АБВ, не само защото са първите, на които партията ще участва. Като нова партия АБВ все още е в процес на изграждане на партийни структури по места и изборите се явяват важна предпоставка за утвърждаването на партията в политическото пространство. Прави впечатление, че партията залага на лица, които преди това са гравитирали около БСП, но това е разбираемо, тъй като АБВ възникна в резултат на разцепление в со-

циалистическата партия.

В Благоевград АБВ номинира Владимир Елезов, в Бургас – университетския преподавател Камен Сейменлийски, в Кюстендил – бизнесмена Ангел Ангелов, в Пазарджик – областния управител Трендафил Величков, в Плевен – близкия до Румен Петков - Цветан Антонов.

Шансовете за избор на кмет на АБВ са в малките общини и кметства, но основната цел е печелене на места в общинските съвети на областните градове.

2.2. Тенденции в парламентарната опозиция

2.2.1 БСП-лява България

При откриването на новата парламентарна сесия лидерът на БСП Михаил Миков очерта приоритетите на левията в предстоящия политически сезон. Той разкритикува провежданите от правителството и управляващото мнозинство реформи – в сферата на здравеопазването, на образованието, съдебната реформа и ги определи като непродуктивни и недобре обмислени. Миков заяви, че БСП ще се противопостави на лансираната от министъра на здравеопазването Петър Москов идея за приватизация на болници. Лидерът на БСП подложи на критики образователната реформа на правителството, която предвижда публични ресурси да се пренасочват и към частните училища. Според него това ще засили неравенствата и ще ограничи още повече достъпа до образование, което ще доведе до социално изключване на определени групи. Миков за пореден път обърна внимание на продължаващата работа по съдебната реформа Той е на мнение,

че управляващите целят да подменят единствено състава на Висшия съдебен съвет. А това, по думите му, не може да бъде наречено реформа, защото няма да доведе до повече справедливост в решенията и по-бързо правораздаване.

За БСП местните избори са от важно значение. Те ще покажат посоката, в която се развива партията след тежката загуба на парламентарните избори миналата година. Новото ръководство все още не може да сплоти партията, въпреки уверенията на лидера Миков в противното. Доказателство за това са събитията от последния месец. „Вечният опозиционер“ в БСП – Георги Кадиев обяви, че ще се кандидатира за кмет на София, въпреки кандидатурата на професора по социология Михаил Мирчев. Кандидатурата на Кадиев бе издигната от АБВ и партия „Български социалдемократи“ с председател Георги Анастасов, който в момента е депутат от групата на БСП-лява България в парламента. За ради нарушаване на партийния устав Кадиев бе изключен единодушно от парламентарната група и от партията.

Лидерът на БСП Михаил Миков изрази огорчение от решението на Кадиев. По думи на Миков „огорчението на редовия социалист от такъв тип поведение е много голямо“. Според него „само желанието за кариера не може да е мотив за участие в политиката. Политическото номадство е измама към тези, които са дали гласа си“. Миков заяви, че е разговарял с Кадиев и му е обяснил, че ходът му е грешка. Кадиев от своя страна заяви, че не се чувства предател. Той е взел решението с единствената мисъл да предложи истинска алтернатива на кандидатура-

та на Йорданка Фандъкова.

Освен в София и в други градове на страната пред БСП се очертаха проблеми. По повод номинациите за кмет и общински съветници ръководството на партията се сблъска със съпротивата на местните си организации на редица места в страната.

В над две трети от общините БСП ще има свои самостоятелни кандидати за кметове и листи за общински съветници. В 15 общини партията ще подкрепи инициативни комитети, а в 23 общини ще участва в коалиции с други формации от лявото пространство. Заместник-председателят на БСП Бойко Великов обяви, че в партията тече обновление като даде за пример факта, че жените кандидат-кметове, издигнати от БСП, са 41 или близо 20% от номинациите на социалистите. По думите му има обновление в кандидатурите и като образование и възраст. Преобладават млади и добре образовани кандидати.

Сред кандидатите на БСП за кметове личат имената на бившия министър на образованието от кабинета на Пламен Орешарски Анелия Клисарова във Варна и бизнесменът Георги Гергов в Пловдив. За кандидат-кмет на Враца е номиниран Николай Георгиев, Мая Димитрова – в Добрич, Георги Кючуков – в Кърджали, Атанас Гергинов – в Кюстендил, Антон Георгиев – в Плевен, Денчо Бояджиев – в Разград, Станислав Стойков – в Силистра, Деян Дончев – в Търговище.

Михаил Миков заяви, че БСП ще се стреми да подобри резултатите си в сравнение с миналогодишните парламентарни избори, макар че на местни избори активността обикновено е по-малка. Според него, най-важното е

БСП да се утвърди като основна опозиционна партия и реална алтернатива на управляващите. Миков сподели още, че в регионите на страната ще се сключват споразумения, включително за подкрепа на втори тур и за действия след изборите в общинските съвети заедно с други представители в левия спектър.

В края на юли една от знаковите фигури на БСП Мая Манолова бе избрана за омбудсман с таен вот в Народното събрание. По този начин тя напуска парламента и партията, каквито са изискванията за новата ѝ длъжност съгласно закона.

2.2.2 ДПС

При откриването на новата парламентарна сесия в началото на септември лидерът на ДПС Лютви Местан откри няколко важни за неговата партия приоритети. В изказването си той постави акцент върху актуалната тема с ромската общност в страната. Според Местан политиката по отношение на интеграцията на малцинствата, в частност на ромския етнос е „слаба, защото е силова“. По думите му в страната „има нужда не от силова, а от силна политика на демократични и хуманни решения“. Лидерът на ДПС е на мнение, че ромският въпрос „няма да се реши с бариери и засилено полицейско присъствие, а чрез образователна интеграция в предучилищна възраст“.

Местан обърна внимание и на бежанската криза в Европа. Според него тя не може да бъде решена с изграждането на телени мрежи, които да спрат бежанския поток, защото това би било края на европейската идея – идеята на хуманизма, свободата, солидарността и демокрацията.

По отношение на предстоящите местни избори Местан посочи, че те ще покажат нуждата от промяна на коалиционната формула в страната. Лидерът на ДПС изрази увереност, че водената от него партия ще увеличи присъствието си в местните органи на властта и ще покаже, че е незаобиколим политически фактор в страната на национално ниво. В своето встъпително изказване Местан не пропусна да подчертае за пореден път, че сегашното управление, подкрепяно от антисистемни националистически формации, не може да има успехи по пътя на реформите.

ДПС залага традиционно на силно представяне в смесените райони на страната с мюсюлманско население. През последните години партията се ориентира и към ромския етнос, за което търпи критики, заради съмнения, свързани с контролиран вот и купуване на гласове. Като цяло целите на ДПС са били винаги свързани с идеята да разширява електоралната си география. Не случайно на тези местни избори ДПС ще има кандидат-кмет на София - Андрей Георгиев, зам.-областен управител на София-град в правителството на Пламен Орешарски. Андрей Георгиев е бил в листата на ДПС за изборите за Европейски парламент през 2014 г. и в 25-и избирателен район в София на парламентарните избори миналата година.

ДПС си поставя амбициозната задача да има двама общински съветници в София, което досега не се е случвало и наистина би било пробив.

За кандидат-кмет на Смолян ДПС издига - Юлиан Инджов, в Шумен - Бюнямин Хасан, в Кърджали - досегашния кмет Хасан Азис, в Разград - Хами Хамиев.

2.2.3 БДЦ

Парламентарната група на Български демократичен център /БДЦ/ отдавна не е единна и е заплашена от разпад. В края на юли дори се появи информация, че 6 депутати близки до Светлин Танчев ще напуснат групата. Ако това случи БДЦ ще остане под необходимия минимум от 10 души и по този начин ще престане да съществува като група. Намерение да напуснат имат Танчев, Борислав Иглев и Георги Ковачев, както и лидерът на Земеделския народен съюз Румен Йончев и другият депутат от същата формация - зам.-председателят на Народното събрание Явор Хайтов. 6-ият депутат, свързан все още официално с България без цензура на Николай Бареков, е Мартин Иванов.

На този етап това не се е случило, но след местните избори може да стане факт.

БДЦ ще участват разединени на местните избори. Евродепутатът Николай Бареков, лидер на България без цензура предложи за кандидат-кмет на София своята съпруга - журналистката Мария Календерска.

2.2.4 Атака

През изминалото тримесечие Атака подложи на критика политиката на ЕС спрямо бежанците. От партията изразиха несъгласие с решението за квотно разпределение на 120 000 бежанци на територията на ЕС. От Атака призоваха българското правителство да затвори границата с Турция, така, както направи Унгария на границата си със Сърбия. Кризата с бежанците е едно от основните теми, които партията на Волен Сидеров артикулира вече трета година. За националистическа

популистка формация като Атака подобна реторика едва ли буди изненада. С тези послания партията сплотява твърдия си електорат, което показват редица социологически проучвания през последната година.

В свое изказване от парламентарната трибуна Волен Сидеров определи политическите приоритети, които ще следва Атака през новия политически сезон. Сидеров за пореден път заяви, че България не е суверенна държава и следва чужди интереси. По думите му това е основен дефицит, който не може да бъде преодолян нито чрез съдебна реформа, нито чрез промени в Конституцията. Според него България трябва да преосмисли членството си в НАТО и да обяви неутралитет, защото нейното присъствие в съюза „носи само опасност от въвличане във война“.

В своето изказване Сидеров обърна внимание и на продължаващата емиграция на българи в чужбина. По думите му само през последната една година между 60 и 100 хиляди души са напуснали страната. За да бъде преодоляна тази тенденция, според Сидеров, е необходимо да бъдат създадени трайни условия българските граждани в страната да имат добра икономическа и социална перспектива за развитие.

Подобно на останалите партии Атака започна усилена подготовка за местните избори на 25 октомври. Целта на партията е да затвърди своето присъствие в редица общински съвети в страната, в които традиционно има свои представители като Шумен, Търговище, Ямбол, Бургас, Стара Загора, Русе и др.

Важни за партията са областните градове на страната. За кандидат кмет

на София Атака издигна зам. председателя на Народното събрание Явор Нотев. Атака няма шансове да спечели кметско място в някои от областните градове на страната, като реалната цел е получаване на места в общинските съвети.

Атака е единствената от парламентарно представените партии и коалиции, която ще агитира да се гласува с „не“ на предстоящия на 25 октомври референдум за въвеждане на електронно дистанционно гласуване. Мотивът на Атака е, че по този начин ще се увеличи делът на контролирания вот в страната.

3. Основни изводи и прогнози

1. Бежанската криза в Европа се отразява значително на политическата ситуация в страната. На този етап към България не се наблюдава засилен бежански поток, но очакванията изразени и от премиера Борисов са, че в следващите месеци картината може да се промени коренно и към страната да се насочат десетки хиляди имигранти. Това може да засили страховете в обществото и да изостри политическия дебат по темата.

Кампанията за местните избори започна спокойно. Резултатите от местните избори едва ли ще поднесат големи изненади и вероятността те да доведат до съществени трансформации в партийната система са минимални.

2. ГЕРБ до момента стои стабилно в управлението. Въпреки противоречията със своите коалиционни партньори, партията и преди всичко премиера Борисов успяват да намерят консенсус по спорни въпроси, като конституционната реформа напри-

мер. По всичко личи, че партията ще бъде победител на местните избори и по този начин ще се затвърди като водеща политическа сила в страната.

3. В Реформаторският блок продължават вътрешните сблъсъци, което се оказва системна слабост на коалицията. Засега обаче ги сплотява участието в управлението. Въпреки противоречията реформаторите постигнаха обща регистрация на местните избори и поне засега споровете изглеждат изгладени с цел добро представяне на изборите. РБ продължава да полага усилия да бъде генератор на обещанията от него реформи, въпреки че много от тях провокират остри критики от страна на опозицията.

4. Патриотичният фронт на този етап дава сериозна подкрепа на правителството като се наблюдават подобни отношения на Фронта с ГЕРБ, отколкото с Реформаторския блок. Същевременно обаче се засилват вътрешните противоречия между лидера на ВМРО Красимир Каракачанов и лидера на НФСБ Валери Симеонов, които ще стават все по-видими след местните избори. На редица места в страната на предстоящите избори двете основни партии в ПФ отиват разединени – още едно доказателство за напрежението в коалицията.

5. За АБВ, като нова политическа партия, тези местни избори ще бъдат особено важни. Продължават опитите на АБВ да привлича лица от БСП с цел да засили позициите си в лявото пространство. Номинацията на Георги Кадиев за кмет на столицата от името на АБВ само влошава и без това изострените отношения между партията на Първанов и БСП. Тези местни избори са поредното доказателство, че на

този етап път за сътрудничество между двете формации не може да бъде намерен.

6. БСП все още не може да преодолее тежката изборна загуба на парламентарните избори миналата година. Партията е слаба опозиция и трудно намира темите, по които може да атакува аргументирано управлението. Твърде често БСП остава в изолация по важни теми като съдебната и конституционната реформа, по които аргументите на партията останаха неразбрани и неясни. Въпреки заявленията на лидера Михаил Миков, че центробежните процеси в партията са овладени, последния месец опровергава тази теза – не само заради изключването на Кадиев. На много места в страната местните структури на БСП изразиха недоволство относно една или друга номинация за местните избори, а това показва, че връзката с централното ръководство е слаба.

7. ДПС все по-често помага на ГЕРБ и правителството при ключови законодателни решения. ДПС на практика отне инициативата на РБ при конституционната реформа, като това е част от стратегията на партията да покаже своето друго лице – на партия, която е проевропейска по своята същност. Тази стратегия цели да извади ДПС от изолацията, в която изпадна след парламентарните избори през миналата година. Вероятно ДПС ще увеличи присъствието си в местната власт, а това ще засили претенциите ѝ за разширяване на ролята ѝ на национално ниво.

8. БДЦ остава да съществува само формално. Центробежните процеси в парламентарната група вероятно ще доведат до нейното разпадане, което

по всичко личи ще се случи след местните избори.

9. Атака, традиционно по време на избори, засилва популистката си реторика. Кризата с бежанците увели-

чава електоралната подкрепа за партията, вследствие и на засилването на евроскептичните нагласи в обществото в резултат на разногласията в рамките на ЕС през последните месеци.

За редактора:

Професор, доктор на философските науки, Георги Карасимеонов е преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“, директор е на Института за политически и правни изследвания. От 1991 до 1998 г. е председател на Българската асоциация за политически науки. Контакт: ipls@dir.bg

Издател

Фондация Фридрих Еберт
Бюро България
ул. Княз Борис I 97
1000 София, България
Отговорен редактор:
Регине Шуберт, директор

Заявки

e-mail: office@fes.bg

Използването с търговска цел на всички издадени от Фондация Фридрих Еберт (ФФЕ) публикации не е позволено без писменото съгласие на ФФЕ.

Всички текстове са достъпни онлайн

www.fes.bg

Мненията, изразени в тази публикация, принадлежат на автора/авторите и не отразяват непременно позицията на Фондация Фридрих Еберт.